Yazar Administrator
Salı, 10 Kasım 2009 18:15

Adalet Bakanlığı ve İngiltere Büyükelçiliği tarafından yürütülen, "Türkiye'de Arabuluculuk Sisteminin Geliştirilmesi" projesi kapsamında 5-6 Kasım 2009 tarihlerinde Ankara Hilton Otelinde düzenenen, Hukuki Uyuşmazlıklarda Arabuluculuk sempozyumun ikinci gününde, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin görüşlerini İstanbul Sanayi Odası Başkanı Sn. Tanıl Küçük sundu. Sunum metni şu şekildedir:

Sayın başkan, değerli konuşmacılar, kıymetli konuklar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği adına sizleri saygı ile selamlıyorum.

Ülkemizde yargı sürecinin yavaş işlediği, mahkemelerimizin yükünün çok ağır olduğu hepimizce bilinmektedir. Adalet sürecinin yavaş işlemesi, Türkiye'deki yatırım ortamının kalitesi açısından tereddütlere yol açan başlıklardan biridir. Bu durum, özellikle, doğrudan yatırımlar söz konusu olduğunda, caydırıcı bir unsur olarak karşımıza çıkabilmektedir. Ülkemizde adalet sisteminin etkin bir şekilde işler hale gelmesi, ekonomik ve ticari hayata etkilerinin ötesinde, toplumsal barışa ve kamu vicdanına etkileri açısından hayati önemde bir konudur. Bir toplumu huzur içinde bir arada tutacak en önemli çimento, hiç kuşkusuz ki, adalete duyulan güvendir.

Arabuluculuk yöntemi, daha önceki değerli konuşmacıların da bahsettiği gibi, mahkemelerimizin

iş yükünü azaltmak açısından önemli bir imkân olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yönteme, hukuk sistemi gelişmiş bütün ülkelerde, alternatif bir sorun çözme yöntemi olarak, yaygın bir şekilde başvurulmaktadır.

Arabuluculuğu, sanırım kısaca, tarafların yaşadıkları uyuşmazlığı, özel eğitimli bir arabulucunun moderatörlüğünde bir araya gelerek, mahkemeye gitmeden, kendi iradeleri ile uzlaşarak çözüme kavuşturmaları olarak tanımlayabiliriz. Bu yöntem, sorun çözme sürecini hızlandırmakta ve tabii, konunun mahkemeye aksetmeden çözülmesiyle de yargının yükünü hafifletmektedir.

Arabuluculuk hukukun değişik alanlarında gündeme geliyor. Ancak, bizler, iş dünyasını temsilen, bu cepheden ele almak durumundayız. Arabuluculuk, ekonomik ve ticari hayattaki, iş dünyasındaki ihtilafların çözümünde özellikle etkili görünmektedir. Esasen, ticaretin, iş dünyasının doğası gereği, müzakere pratiğine sahip olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Tüm iş anlaşmaları, ortaklıklar esasen bir müzakeredir, bir şekilde uzlaşma sürecidir. Arabuluculuk yöntemi, kanaatimizce, iş dünyasındaki var olan pratiği, moderatörün de katkısıyla, daha etkin hale getirme potansiyeli taşımaktadır.

Diğer taraftan, yargı, ihtilafları, yalnızca, yazılı kanun maddeleri çerçevesinde sonuca bağlamak durumundayken, arabuluculuk yönteminde, daha geniş kapsamlı, daha yaratıcı ve özgün çözümler gündeme gelebilmektedir. Bu durum, arabuluculuğun, çok çeşitli ihtilafların söz konusu olabileceği iş dünyasında uygulanma kabiliyetini artırmaktadır.

İş hayatında, arabuluculuk yöntemine, örneğin; kişinin çalıştığı firmaya uyum sorunlarının ve işletmelerin değişik kademelerindeki çalışanlar arasındaki uyuşmazlıkların giderilmesinde, işletmelerin birleşmeleri sonucunda oluşabilecek anlayış farklılıklarından doğan çatışmaların aşılmasında, uluslararası faaliyet gösteren firmalarda yaşanabilen kültür çatışmalarının önlenmesi gibi konularda sıkça başvurulmaktadır.

Firmalar arasındaki ticari uyuşmazlıklarda, konuyu mahkemeye taşıyarak, uzun bilirkişi incelemelerine, zaman, emek ve para kayıplarına maruz kalmak yerine; uyuşmazlığı tarafsız, rahat ve gizli bir ortamda tartışabilmek ve daha kısa sürede çözüme kavuşturmak elbette tercih edilen bir yoldur. Türkiye'de de iş dünyasının tercihini bu yönde kullanacağını beklemek yanlış olmayacaktır.

Ülkemizde, tahkim mekanizması, ticari alanda ortaya çıkan anlaşmazlıklar için bir diğer alternatif çözüm yolu olarak benimsenmişti. Ancak, “tahkim” mekanizması, maalesef, yeterli uygulama alanı bulan bir müessese olamamıştır. Bunun çeşitli nedenleri vardır ki, en önemlilerinden biri, maliyetin yüksekliğidir.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak, odalarımızı da içinde olacağı bir “arabuluculuk” sisteminin, ticari ihtilaflarda tahkimin başaramadığını gerçekleştirebileceği ve etkin bir alternatif çözüm sistemi olarak, hukuki ve ticari hayatımızda yerini alabileceği düşüncesindeyiz. Daha net ifade edecek olursak, birliğimiz, arabuluculuk sistemini benimsemekte ve özellikle ticari uyuşmazlıklarda önemli bir uygulama alanı bulacağına inanmaktadır.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği olarak, adalet bakanlığımızca hazırlanan, arabuluculuk kanun tasarısının hazırlık aşamasında temsil edildik ve çalışmalara iştirak ettik. Tasarının kanunlaşmasını takiben de sistemin ülkemizde tanıtılması ve yaygınlaştırılması sürecinde de odalarımızla birlikte desteğimizi vermeye hazırız. Bu çerçevede, tasarı yasalaştıktan sonra ilk aşamada, eğitim ve tanıtım faaliyetlerini planlayabiliriz. Adalet bakanlığımızla işbirliği içinde, odalarımızın da katılımıyla, kademeli bir işbirliği içinde ortak eğitim ve tanıtım programları gerçekleştirebiliriz. İleri aşamalarda ise, arabulucuların sertifikalandırılması, sicillerinin tutulması, denetlenmesi gibi hususlarda da görev üstlenebiliriz. Bunun için, bakanlığımız, yetkilerinin bir bölümünü başka kurum ve kuruluşlara devredebileceğine dair çerçeve hükmü kanun tasarısına koyabilir. İleride sistem yerleştiğinde, bakanlığımız ile durumu müzakere ederek, değerlendirir ve şartlara göre biz de icrai görev ve fonksiyonlar üstlenebiliriz.

Değerli dinleyenler,

Bu noktada, şu görüşümüzü de ifade etmeliyim ki, bizler, baroların, arabuluculuğun sadece hukukçular tarafından yapılması yönündeki görüşüne katılmıyoruz. Zira öncelikle, arabuluculuk, yargılamak, uyuşmazlığı karara bağlamak değildir! Tarafları bir araya getirip, uzlaşma zemini hazırlamaktır. Biraz önce de ifade ettiğim gibi, yasada yazılı çözümlerin ötesinde çözümler üretebilmeyi gerektirmektedir. Sanırım, en önemli unsurların başında yatkın kişilik özellikleri gelmektedir. Bilgi güncelleme, dünyayı takip etme, zihinsel denge, yüksek algı ve özellikle de sağduyu ve güvenirlik arabuluculuk için vazgeçilmez vasıflar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu özelliklerin sadece hukukçularda olduğunu var saymak, diğer meslek mensuplarına ve özellikle ticari hayatın nüvesini teşkil eden ticari işletmelerin sahip ve yöneticilerine haksızlık anlamına gelecektir. Kanaatimiz, iş dünyasını birçok temsilcisinin, kişilik özellikleri, iş hayatındaki tecrübe ve birikimleri ile arabuluculuk görevini hakkıyla yerine getirebilecekleri yönündedir.

Sözlerimi bitirirken, çağdaş dünyada yaygın bir şekilde başvurulan arabuluculuk yönteminin bizim için de önemli bir imkan olacağına inandığımızı tekrar ifade ediyor ve sizleri Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği adına bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

//